

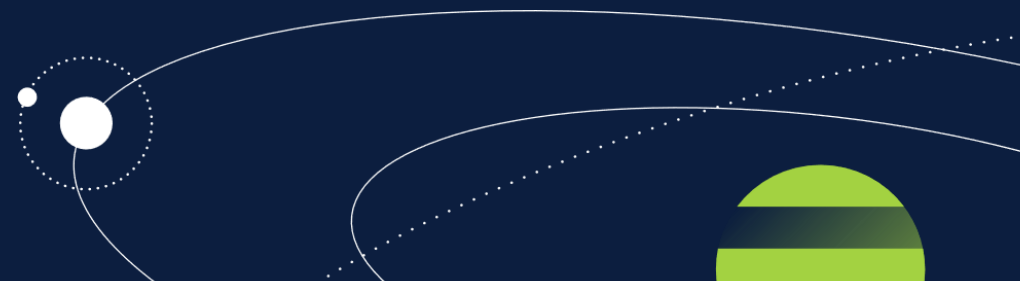
Viešųjų pirkimų  
savaitinis naujienlaiškis

2024 m. kovo 18-24 d.

2024 m. 13 savaitė

# Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika



# Savaitės komentaras

Mielieji,

Povelykinis laikotarpis neatnešė ypatingai ramaus laiko – viešųjų pirkimų pasaulio apšukos nesumažėjo!

VPT ir toliau „žalina“ ir „inovatyvina“ pirkimo procesus ir siūlo padiskutuoti visuomet aktualiais viešojo pirkimo sutarčių vykdymo klausimais. Iš praėjusios konferencijos turinio matyti, kad šiai temai nuosekliai didėja dėmesys.

Taip pat pristatome 2 iš 4 Lietuvos apeliacinio teismo nutarčių dėl pasiūlymų vertinimo: atitikties techninei specifikacijai, kai iš tiekėjų nebuvo reikalauta įrodomųjų dokumentų, ir profesinio pajėgumo vertinimo melagingos informacijos pripažinimo kontekste.

Pastaroji tema, kaip jau buvome pažymėję anksčiau, šiuo metu viena „karščiausių“. Pastebimas vis griežtesnis teismų požiūris į tiekėjų nerūpestingumą, todėl pirmiausia šie turi papildomai atkreipti dėmesį į kruopštų ir atidų savo pasiūlymų rengimą.

Gero skaitymo!



**Dr. Karolis Kačerauskas**

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

## TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2024 m. 13 savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų praktikai reikšmingų teisės aktų.

## INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

- 1. VPT: [kviečia](#)** pirkimo vykdytojus vykdyti inovatyvius pirkimus. Inovacijų agentūra paskelbė 4,5 mln. EUR kofinansavimo kvietimą inovatyvių produktų įsigijimui. Šiuo kvietimu siekiama skatinti inovatyvių produktų (skirtų neekonominei veiklai vykdyti) įsigijimą bei stiprinti pirkimo vykdytojų gebėjimus atlikti inovatyvius viešuosius pirkimus. Didžiausia vienam projektui skirtina kofinansavimo lėšų suma – 76 090 EUR. Pirkimo vykdytojai kviečiami teikti paraiškas iki 2024-04-19, 16 val. Su kvietimu susipažinkite [čia](#).
- 2. VPT: [kviečia](#)** teikti paraiškas 2023 m. Žaliųjų pirkimų lyderių apdovanojimams. Trečius metus organizuojami Žaliųjų pirkimų lyderių apdovanojimai siekia atkreipti dėmesį į ambicingiausius žaliuosius pirkimus ir įvertinti jų vykdytojus. Pirkimų vykdytojai, kurių žalieji pirkimai galėtų būti pripažinti pavyzdiniais, kviečiami iki 2024-05-06 užpildyti Aplinkos ministerijos paruoštą [anketą](#).
- 3. VPT: [dalijasi](#)** konferencijos „Sutarčių vykdymas: receptai efektyviam sutarties valdymui“ vaizdo įrašu. VPT 2024-03-21 surengė kasmetinę konferenciją, kurioje pristatytos temos aprėpė visą procesą nuo sutarties parengimo iki įgyvendinimo ar galimo keitimo. Konferencijos vaizdo įrašo 1 dalį peržiūrėkite [čia](#), 2 dalį – [čia](#).

## TEISMŲ PRAKTIKA

### 1. Lietuvos apeliacinis teismas: jei perkančioji organizacija iš tiekėjų neprašė įrodomųjų dokumentų techninės specifikacijos atitikčiai pagrįsti, tiekėjų pasiūlymai šiuo pagrindu nevertintini ir neatmestini (*UAB „Urbasta“ v Kauno miesto savivaldybės administracija*), 2024-03-18

PO paskelbė baseino statybos rangos konkursą, pagal kurio sąlygas tiekėjai turėjo pateikti žiniaraščius su užpildytomis darbų ir įrangos kainomis. Kartu su pasiūlymu tiekėjai neturėjo siūlyti konkrečios įrangos ir įrodinėti jos atitiktis techninės specifikacijos reikalavimams. Atitiktis jiems įrodinėjama tik viešojo pirkimo metu ir tik pirkimo laimėtojo. PO tikrindama tam tikrų žiniaraščių pozicijų **kainų** pagrįstumą kreipėsi į vieną tiekėją prašydama jo pateikti detalesnius paaiškinimus, įskaitant tam tikrų medžiagų ir įrangos pavadinimus, modelius, specifikacijas ir įkainius. Tiekėjas pateikė paaiškinimus, tarp kurių buvo ir trečiųjų asmenų komerciniai pasiūlymai dėl tam tikros įrangos įsigijimo. PO šiuos tiekėjo paaiškinimus dėl neįprastai mažos kainos įvertino kaip tinkamus, vėliau šį tiekėją pripažino pirkimo laimėtoju. Antros vietos laimėtojas užginčijo konkurso rezultatus, nurodydamas, kad pirkimo laimėtojo pasiūlyta įranga neatitinka techninės specifikacijos reikalavimų. Teismo proceso metu ieškovas iškėlė naują reikalavimą dėl galimai netinkamai pagrįstos kainos.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

**Pirma**, Teismas atmetė PO argumentus, kad ieškovas neturi teisinio suinteresuotumo ginčyti konkurso rezultatus, kadangi pats yra įrašytas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą (NTS). Teismas nurodė, kad ieškovas, pateikdamas pretenziją PO, dar nebuvo įrašytas į NTS, jo pasiūlymas buvo vertintas, jis įrašytas į laimėtojų eilę. Ieškovas proceso laimėjimo atveju, pasiėktų materialių padarinių, t. y., pakiltų pasiūlymų eilėje. Be to, dėl ieškovo įrašymo į NTS šiuo metu vyksta kitas teismo procesas. Galiausiai įrašymas į NTS savaime neužkerta kelio dalyvauti viešojo pirkimo konkursuose.

## TEISMŲ PRAKTIKA

**Antra**, Teismas pažymėjo, kad pagal teismų praktiką, jei iš tiekėjų nereikalaujama pirkimo procedūrų metu įrodinėti atitikties techninės specifikacijos reikalavimams, tiekėjo pasiūlymas negali būti vertinamas kaip neatitinkantis kokių nors reikalavimų, nebent pats tiekėjas aiškiai deklaruoja atitiktį šioms sąlygoms. Tokiu atveju perkančioji organizacija **turi teisę** papildomai aiškintis pateiktos deklaruojamos informacijos atitiktį. Nagrinėjamu atveju pirkimo laimėtojo pateikta informacija (įrangos įsigijimo komercinis pasiūlymas) buvo skirta pagrįsti neįprastai mažą kainą, todėl PO neturėjo teisinio pagrindo vertinti tiekėjo pasiūlymo atitikties techninės specifikacijos reikalavimams.

**Trečia**, Teismas konstatavo, kad ieškovas pavėluotai, tik teismo proceso metu iškėlė naują galimą pirkimo laimėtojo pasiūlymo neatitikties pagrindą – netinkamą neįprastai mažos kainos pagrindimą. Dėl to ieškovas pažeidė privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo tvarką. Nors ieškovas nurodė, kad naujas aplinkybes sužinojo tik teismo proceso metu, tačiau tiekėjų teisių gynyba, be kita ko, įgyvendinama VPĮ 20 str. nuostatų pagrindu, t. y., susipažįstant su pirkimo dalyvių pasiūlymais. Naudojimasis teisių gynybos priemonėmis priklauso nuo tiekėjų iniciatyvumo ir galimybės laiku identifikuoti savo teisių pažeidimus.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

## TEISMŲ PRAKTIKA

### 2. Lietuvos apeliacinis teismas: savo jėgomis atliktų statybos darbų įrodinėjimas negali apimti trečiųjų asmenų atliktų paslaugų (UAB „Inti“ v. AB Lietuvos oro uostai), 2024-03-21

Perkantysis subjektas (PS) paskelbė viešąjį konkursą, kuriame, be kita ko, iš tiekėjų buvo reikalaujama įrodyti savo profesinį pajėgumą – pagal bent vieną sutartį būti savarankiškai (savo jėgomis) įvykdžius bent vieną atitinkamų darbų sutartį už 500 000 Eur. Ieškovas, įrodinėdamas savo patirtį, pateikė sutartį, kurios vertė siekė virš 845 000 Eur, tačiau jo paraiška buvo atmesta ir jis įrašytas į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą, kadangi pagal kito tiekėjo pretenziją paaiškėjo, kad ieškovas neišskyrė apie 19 000 Eur paslaugų (projektavimo, kadastrinių matavimų paslaugų), kuriuos atliko pasitelkti subrangovai.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

**Pirma**, Teismas atmetė ieškovo argumentus, kad pirkimo sąlygos buvo neaiškios, juolab jos nebuvo ginčijamos įstatymų nustatyta tvarka. Teismas nurodė, kad pirkimo sąlygos turi būti aiškinamos sistemiškai. Iš profesinio pajėgumo reikalavimo turinio matyti, kad PS ketino vertinti tik **statybos** darbus, todėl vienintelė aplinkybė, kad paraiškos priede nurodytoje lentelėje, kurią tiekėjai turėjo užpildyti, pažymėta sąvoka „darbai“, nereiškia, jog tiekėjai galėjo savo patirtį įrodinėti kitais nei būtent statybos darbais. Be to, kvalifikacijos reikalavime buvo detalizuoti konkretūs statybos darbai, o ne tik nurodyta minimali jų vertė. Dėl to akivaizdu, kad į deklaruojamų statybos darbų vertę negalėjo patekti su jais susijusios paslaugos.

**Antra**, Teismas konstatavo, kad kiekvienam vidutiniam tiekėjui turėjo būti aišku, kad paraiškoje buvo būtina išskirti būtent savo jėgomis atliktus darbus, t. y., tokius, kokių nevykdė tretieji asmenys. Situacija, kai tiekėjas deklaruoja ne savo jėgomis atliktus darbus (paslaugas), lemia melagingos informacijos pateikimo objektyviaja prasme pripažinimą, t. y., kad pateikta informacija neatitinka tikrovės. Nagrinėjamu atveju ieškovas į savo atliktų darbų vertę įtraukė ne tik statybos darbus, bet ir veiklą, kurią vykdė jo pasitelkti subrangovai.



## TEISMŲ PRAKTIKA

**Trečia**, Teismas nurodė, kad ieškovas pavėluotai ginčija savo paraiškos atmetimą proporcingumo principo taikymo pagrindu. Kita vertus, šiuos argumentus, kurie nebuvo pateikti kartu su pretenzija, ieškovas kelia ne dėl jo paraiškos atmetimo, o su informacijos vertinimu kaip melagingos ir jo įrašymu į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą. Teismo vertinimu, perkančiosios organizacijos, siekdamos užtikrinti viešąjį interesą, privalo į šį sąrašą įrašyti visus tiekėjus, pateikusius tikrovės neatitinkančią informaciją.

[Mūsų vertinimu, tokia teisinė išvada yra pernelyg griežta, neatitinka teisinio reguliavimo (VPĮ 46 str. 8 d.) ir ją aiškinančios teismų praktikos]

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

## Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų  
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – [ellex.legal/lt](https://ellex.legal/lt)

